

NEMZETKÖZI SZÍNHÁZI FESZTIVÁL KOLOZSVÁRON

Interferenciák a háború jegyében

FOTÓK: INTERFERENCIÁK

A napokban ért véget a Kolozsvári Színház nemzetközi fesztiválja, az Interferenciák. A 6. kiadásához érkezett se regszemle tematikáját az idén a háború szolgáltatta.

→NÁNÓ CSABA

A nyagi gondok miatt a kétevente megrendezésre kerülő Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál 2018-as kiadásán kevesebb előadást láthatott a közönség, és időben is lerövidült némileg a rendezvény, melynek kilenc napja alatt 13 ország 16 előadását nézhette meg a közönség. Ugyanakkor a kortárs színház meghatározó alkotói mellett fiatal, kezdő rendezők és társulatok is láthatóak voltak a kincses város színpadjain. A Kolozsvári Állami Magyar Színház által hatodik alkalommal megrendezett fesztivál stílusosan az első világháború centenáriumaéhoz kapcsolódva a háborúra és az azt követő változásokra reflektált. A fesztiválra beválogatott előadások túlnyomó része közép- és

Ursula Lardi személyében kiváló színésznőt ismerhettünk meg

kelet-európai országokból érkezett, a meghívott alkotók többsége első alkalommal mutatkozott be Kolozsváron.

A fesztivál tematikája annál is aktuálisabb, minthogy – bár ezt régióinkban nem mindig érezzük – a háborús konfliktusok szín-

te mindennaposak a világban. Ugyanakkor ennek a szomorú helyzetnek messzemenő és sokakat drámaian érintő következményei is vannak: gondoljunk csak az éhínségre, a menekültválságra, az elpusztított történelmi emlékekre és így tovább. Nyilván a háborúk csupán egyik része – a láthatóbbik – a fegyverrel vívott harc, ám minden konfliktusnak sokkal nagyobb hordereje és mélyebb következményei vannak, ami milliókat érint közvetve vagy közvetlenül. Színpadon pedig nemcsak háborús jeleneteket lehet és kell ábrázolni, hanem azt is, ami felett másként elsiklik az emberek fi gyelme. „Akár a háború, a színház is két egymással szemben álló fél kölcsönös cselekvését feltételezi. Csak amíg az előbbi a megsemmisítésre, az utóbbi az önvizsgálaton és közös felelősségen alapuló változás, átalakulás szükségességére irányul” – írja a fesztivál

műsorfüzetében Tompa Gábor, a kolozsvári színház, és egyben a fesztivál igazgatója. Valójában az előadásokban nem hangzanak el puszkalövéses, ágyúdörgések, de az összes meghívott produkció valamilyen formában mégis kapcsolódik a háborúhoz.

Drámák az ókortól napjainkig

A 6. Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztiválon igencsak változatos volt a kínálat. A rendezvényen láthattuk egyebek mellett a bécsi Volkstheater Iphigénia Auliszban | Occident Exp res című produkcióját. A darabot Anna Badora rendezte, és egészen különlegesen egy ókori tragédia és a huszonegyedik századi menekültválság egymás melletti értelmezésére tett kísérletet. A stúdióban szintén egy antik történet kortárs feldolgozása került bemutatásra az Interferenciák nyitónapján: Iszméné, Oidipusz lányának története a

a moszkvai Stanislavsky Electrotreatre Idiologology elnevezésű produkcióját láthatták a nagy számban jelen lévő érdeklődők.

Járlékos programok

A fesztivál egyik különleges színfoltjaként Kurt Weill zenéjét és a weimari kultúra expresszionista dalait is meghallgathattuk Sanda Weigl előadásában, akit Mat Maneri brácsás és Lucian Ban zongorista kísért. Az előadások mellett számos járulékos program is zajlott a fesztiválon, egyebek mellett az érdeklődők találkozhattak Bodor Ádám íróval, valamint megtekinthették Rézszegh Botond A háború anatómiája című kiállítását. Tompa Gábor igazgató a fesztivált a néhány napja elhunyt litván rendező, Eimuntas Nekrošius emlékének ajánlotta, akinek egyik utolsó előadása, a Sons of a Bitch a Klaipėda Drama Theatre előadásában vendégszerepelt a fesztiválon.

Godot-ra a jaffai (Izrael) színház két művésze is hiába várt

belgiumi Compagnie Khroma előadásában. A menekültválság volt a központi témája a berlini Schaubühne Milo Rau által rendezett előadásának, a Compassion. The History of the Machine Gun címűnek. A darab tulajdonképpen egy monodráma a német nyelvterületen rendkívül népszerű és elismert Ursina Lardi svájci származású színpadi- és filmszínésznő remek előadásában. A szentpétervári Theatre-Festival Baltic House a Macbeth című előadását hozta el Kolozsvárra, a kolozsvári Nemzeti Színházban pedig Toni Servillót, A nagy szépség című Sorrentino-film főszereplőjét láthatta érdeklődő közönség a Piccolo Teatro di Milano előadásában. Első alkalommal vendégszerepelt Kolozsváron a budapesti Forte Társulat, a Horváth Csaba társulatvezető által rendezett Vaterland című előadással. A kolozsvári színház két előadást mutatott be a fesztiválon, az Illegitim címűt és a Velencei kalmárt. A budapesti Nemzeti Színház a Woyzecket hozta el a kincses város színpadjára, a fesztivál zárónapján pedig az athéni Görög Nemzeti Színház Stathis Livathinos által rendezett Athéni Timon című előadását és

A kolozsvári Interferenciák és a hozzá hasonló fesztiválok több szempontból is hatalmas jelentőséggel bírnak az erdélyi színházi emberek, nézők, kritikusok számára: mindenekelőtt képet alkothatunk arról, hogy mások, máshol hogyan képzeli a színjátszás jövőjét, merre tart a művészi szempontból a

→**A fesztivál tematikája annál is aktuálisabb, minthogy – bár ezt régióinkban nem mindig érezzük – a háborús konfliktusok szinte mindennaposak a világban.**

világ, mit és miért látnak fontosnak megmutatni az európai színházak közönségüknek. Lehet, néha sokkolónak tűnik, hogy mások miféle színházat játszanak, sokszor ki kell lépünk saját komfortzónánkból, hogy élvezni tudjunk egy-egy produkciót, de csak így tudunk szembesülni azzal, hogy a határokon ma már semmi sem ér véget. És nem csak a mi elgondolásunk alapján alakítja arcát a színházi művészet.

Tompa Gábor fesztivál-igazgató szerint inkább a színpadon, mint a valóságban éljük meg a háborút

→Színházi fesztiválok Erdély-szerte

A teljesség igénye nélkül említsünk meg néhány további jelentős erdélyi vonatkozású színházi fesztivált: Temesváron minden év májusában a Temesvári Euró régiós Színházi Találkozó tartja lázban a színházszereplőket. Az idén 11. kiadásához érkezett TESZT a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház legfontosabb projektje, és 2008-tól szervezi meg. A rendezvény nemzetközi jellegű és fő célja a multikulturalizmus támogatása, valamint a közönség megismertetése a régió legaktuálisabb színházi törekvéseivel. A fesztivál kulturális cserék helyszíné, ugyanakkor egyfajta meghívás a művészekkel és színházi szakemberekkel való párbeszédre. A találkozó tematikája évente változik.

Nagyváradon szeptember 23–30. között rendezték meg immár hatodik alkalommal a Nemzetközi Színházi Fesztivált, ahol 26 hazai és két külföldi produkciót láthatott a közönség. Szeptember végén, október elején tartották Szatmárnémetiben a második kiadásához érkezett TranzitFeszt nemzetközi színházfesztivált, amelynek tematikája az idén az identitás volt, valamint az identitáson való közös gondolkodás a nézők és a meghívott hazai és külföldi társulatok, alkotók között.

A 9. IFESZT, avagy Interetnikai Színházi Találkozó vándorfesztivál lévén évről évre új helyszínt keres: 2018-as kiadása Székelyudvarhelyen talált otthont. A színház a nem sokkal korábban megrendezett X. dráMa Fesztivál után töretlen lendülettel szervezte meg a kisebbségi színházak szokásos két éves találkozóját. A háromévente megrendezésre kerülő REFLEX Fesztivál negyedik kiadására idén májusban került sor Sepsiszentgyörgyön. A 2009-ben útjára indított színházi találkozó célja, hogy irányt mutasson mind a regionális, mind pedig az országos és határon túli színházi ízlésnek. Érdekes kezdeményezés az idén III. kiadásához érkezett KaravanAct utazó színházi fesztivál, amelyen szlovéniai, olaszországi, magyarországi és erdélyi produkciók szerepeltek a nyáron. Az előadásokat Nagyváradon, Szatmárnémetiben és a Kolozsvári Magyar Napokon láthatták az érdeklődők. A fesztiválon bemutatott előadások új formákkal kísérleteznek és a közösségi élmény mellett, fellazítják a művész-néző hierarchiát és aktív nevelést is lehetővé tesznek.